

Postanowienie z dnia 15 grudnia 2000 r., I CKN 1142/00

Przyczyny nieważności ani właściwe przyczyny restytucyjne nie mogą uzasadniać wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, wydanym na skutek skargi o wznowienie (art. 416 k.p.c.).

Przewodniczący Prezes SN Tadeusz Ereciński (sprawozdawca)

Sędziowie SN: Helena Ciepła, Kazimierz Zawada

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2000 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy ze skargi Eleonory K. Andrzeja K., Haliny K. i Janiny K. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Rzeszowie z dnia 5 marca 1993 r., w sprawie z wniosku Kazimierza K. przy udziale Andrzeja K., Haliny D., Krystyny P., Janiny K., Elżbiety K. i Gminy L. oraz zastępowanych przez kuratora uczestników: Wojciecha K., Michała N., Tomasza K., Franciszka K. i Katarzyny K. o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie na skutek kasacji skarżących Eleonory K., Andrzeja K., Haliny K. i Janiny K. od postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 listopada 1999 r.,
postanowił oddalić kasację.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 listopada 1999 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie odrzucił, powołując się na art. 416 k.p.c., skargę Eleonory K., Andrzeja K., Haliny K. i Janiny K. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Rzeszowie z dnia 5 marca 1993 r. i postanowieniem Sądu Rejonowego w Leżajsku z dnia 18 grudnia 1982 r. w sprawie o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie.

W kasacji Eleonora K., Andrzej K., Halina K. i Janina K., zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy – art. 416 w związku z art. 524 § 2 i art. 510 § 2 k.p.c., wnosili o uchylenie zaskarżonego

postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W kasacji skarżący zarzucili, że Eleonora K. nie została wezwana do udziału w postępowaniu o wznowienie postępowania wszczętego skargą o wznowienie postępowania z dnia 30 sierpnia 1990 r., mimo że w trakcie tego postępowania, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wynikało jednoznacznie, iż była osobą zainteresowaną i powinna występować w charakterze uczestnika postępowania wznowieniowego. Została przez to pozbawiona możliwości obrony swych praw w tym postępowaniu i w związku z tym przepis art. 416 k.p.c. nie mógł mieć do niej zastosowania.

W pierwszej kolejności należało rozważyć trafność tego zarzutu. Nie znajduje on potwierdzenia w materiale dowodowym, zebrany w toku postępowania o wznowienie postępowania. Jak wynika bowiem z akt sprawy o wznowienie postępowania, Andrzej K., Halina K., i Janina K. udzielili pełnomocnictwa swojej matce Eleonorze K. "do reprezentowania ich w sprawach sądowych w Sądzie Rejonowym w Leżajsku". Z protokołów posiedzeń Sądu Rejonowego w Leżajsku z dnia 25 listopada 1991 r., z dnia 9 grudnia 1991 r., z dnia 16 grudnia 1991 r. wynika, że Eleonora K. faktycznie w tym postępowaniu uczestniczyła. W takiej sytuacji uznać należy, że choć Eleonora K. formalnie nie była uczestnikiem postępowania o wznowienie, to jednak jako pełnomocnik swoich dzieci miała możliwość dokonywania wszelkich czynności procesowych, które dotyczyłyby także sfery jej praw procesowych (por. uzasadnienia uchwał Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1974 r., III CZP 88/74, OSNCP 1976, nr 1, poz. 4 oraz z dnia 11 września 1991 r., III CZP 79/91, OSNC 1992, nr 5, poz. 69).

Żądanie wznowienia postępowania nieprocesowego przez zainteresowanego może wynikać tylko z podstawy wymienionej w art. 524 § 2 w związku z art. 401 pkt 2 k.p.c., czyli pozbawienia możności działania. Skarżący Andrzej K., Halina K. i Janina K. z pewnością możności działania pozbawieni nie byli, skoro reprezentowała ich matka Eleonora K. oraz pełnomocnik procesowy. Eleonora K. wiedziała natomiast o toczącym się postępowaniu, jeżeli występowała w nim jako pełnomocnik uczestników postępowania. W takiej sytuacji brak jest podstaw do stosowania art. 524 § 2 k.p.c. Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z

dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego samo stwierdzenie, że zainteresowany nie był zawiadamiany o posiedzeniach jako uczestnik nie zwalnia go z wykazania na czym polegało naruszenie jego praw.

Wskazane okoliczności dowodzą nietrafności zarzutu naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 524 § 2 i art. 510 § 2 k.p.c.

Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z art. 416 k.p.c. nie jest dopuszczalne dalsze wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym na skutek skargi o wznowienie. Nie może budzić wątpliwości, że orzeczenie takie w sprawie zostało wydane. Prawomocnym postanowieniem z dnia 5 marca 1993 r. Sąd Wojewódzki w Rzeszowie uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w Leżajsku z dnia 18 grudnia 1992 r. i oddalił skargę o wznowienie postępowania.

Przepis art. 416 k.p.c. podyktowany jest dążnością do utrzymania mocy obowiązującej prawomocnych wyroków i postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym. Jest to przepis bezwzględny i ani przyczyny nieważności, ani przyczyny restytucyjne nie mogą uzasadniać wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, wydanym na skutek skargi o wznowienie. Ma on zatem zastosowanie także do sytuacji uregulowanej w art. 524 § 2 k.p.c. i odnosi się zarówno do orzeczenia zapadłego wskutek dopuszczenia wznowienia, jak i do orzeczenia, którym skarga o wznowienie została prawomocnie oddalona.

Z powyższych względów, na podstawie art. 393¹² k.p.c., orzeczono, jak w sentencji.

